

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE
GRUDUSK NA LATA 2017 – 2019”

Wstęp

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz.1111 z późn.zm.)

porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Nowy system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych. Pomoc dotyczyć ma również rodzin, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej.

W świetle ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej (art. 3 ust.1) ww. ustawy. Obowiązek, o którym mowa jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, Instytucjami Oświatowymi, Służbą Zdrowia, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Określenie zadań własnych gminy

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz.1111 z późn.zm.) spoczywa m. in. na jednostkach samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 176 należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

- a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1.

Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm.) wyznaczono Ośrodek Pomocy Społecznej.

Rada Gminy Grudusk Uchwałą Nr 219/XXVIII/2017 z dnia 28 czerwca 2017 roku przyjęła „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019”.

Realizacja Programu

Realizatorem Programu był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wyznaczony jako jednostka organizacyjna gminy do realizacji zadań.

Zadania mające na celu wspieranie rodziny realizowane były między innymi poprzez;

- 1/ prowadzenie pracy socjalnej,
- 2/ wspieranie rodziny poprzez przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej
- 3/ zatrudnienie asystentów rodziny,
- 4/ współfinansowanie pobytu dzieci w zastępczych formach opieki,
- 5/ prowadzenie poradnictwa specjalistycznego : w tym psychologicznego, prawnego i socjalnego.
- 6/ organizowanie rodzinnych spotkań, festynów i innych imprez promujących wspólne spędzanie czasu wolnego
- 7/ organizacja i współorganizacja wycieczki letniej dla dzieci

Ad. 1/ 2/ Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest rozpoznawanie potrzeb osób i rodzin poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, którego celem jest ustalenie sytuacji rodzinnej, materialnej, zdrowotnej oraz prowadzenie szeregu działań zmierzających do sytuacji, w której osoby te nie będą wymagały zewnętrznego wsparcia.

Osoby, do których pracownik socjalny dociera podczas wywiadów środowiskowych są często sfrustrowane, bezradne i rozgoryczone. Oczekują od nas pomocy, nie zawsze

finansowej. Pracownicy udzielają wsparcia informacyjnego, wskazują organizacje lub instytucje, które są w stanie tej rodzinie pomóc. Pracownicy socjalni pomagają w łagodzeniu konfliktów rodzinnych. Takie działanie nazywane pracą socjalną, nie ma swojego całkowitego odzwierciedlenia w dokumentacji i jest niewymierne. Jest to wiele godzin pracy poświęconych na udzielaniu porad, informacji, pomocy w załatwianiu spraw podopiecznych, są to interwencje osobiste pracowników w Szkołach, Ośrodku Zdrowia, ZUS, KRUS, PUP, Rejonie Energetycznym itp.

Łącznie w 2017 r. Pracownicy socjalni Ośrodka objęli pomocą społeczną 230 rodzin, w których żyje 653 osoby.

Ad. 3/ W ramach realizacji zadania Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudusku zatrudniał na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy 2 asystentów rodziny.

Działania, które podejmował asystent rodzin skupiały się między innymi na:

- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- współpracy z instytucjami pomocowymi np. Szkołą, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, Sądem Rejonowym w Ciechanowie, Komendą Powiatową Policji w Ciechanowie, Ośrodkiem Zdrowia.
- podnoszeniu wśród rodziców umiejętności opiekuńczo-wychowawczych poprzez rozmowy edukacyjne,
- poprawie sytuacji materialno-bytowej rodzin poprzez zorganizowanie zbiórek: ubrań, zabawek, sprzętów gospodarstwa domowego i innych potrzebnych rzeczy,
- przeciwdziałaniu alkoholizmowi i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez kierowanie członków rodzin do Punktu w Grudusku na rozmowy z Instruktorem Terapii i Psychologiem,
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, asystenci towarzyszyli członkom rodzin w różnych instytucjach, świadczyli pomoc w zakresie pisania różnych pism i wniosków,
- motywowanie do podejmowania przez rodziny działań zmierzających do poprawy relacji między jej członkami.

Ponadto w trakcie wizyt domowych asystenci rozmawiali o kwestiach należytego prowadzenia gospodarstwa domowego, umiejętności dbania o siebie czy prawidłowego odżywiania. Ze względu na niegospodarność w rodzinie asystenci próbowali wpłynąć na racjonalne i zaplanowane wydatkowanie budżetu rodzinnego oraz zachęcali do aktywizacji zawodowej. W przypadku rodzin biologicznych w których znajdowała się młodzież szkolna monitorowano sytuację w szkołach, a w razie deficytów podejmowano próbę interwencji i przeciwdziałano zachowaniom negatywnym. Często byli pośrednikami w rozmowach między rodzicami, a przedstawicielami szkół, pomagali w opracowywaniu planów pomocy i pomagali rodzicom wdrażać je w życie.

Na podstawie złożonych wniosków przez pracowników socjalnych opieką asystenta rodziny w latach 2017– 2019 zostało objętych 8 rodzin.

Koszt zatrudnienia asystentów wyniósł 48 778,57 zł. Na sfinansowanie części ich wynagrodzeń Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki z funduszy zewnętrznych w kwocie 25 825,00zł w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej. Ze środków własnych gminy wydatkowano kwotę 22 953,57 zł.

Ad 4/ Współfinansowanie pobytu dziecka w zastępczych formach opieki
W ramach realizacji zadania związanego ze wspieraniem rodziny Ośrodek poniósł koszty związane ze współfinansowaniem pobytu 3 dzieci w systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą jest to zadanie własne gminy. W latach 2017 - 2019 wydatkowano na ten cel na kwotę 7 962,30 zł. Gmina ponosiła wydatki w wysokości 10% w pierwszym roku pobytu dzieci w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku.

Ad 5/ Poradnictwo specjalistyczne.

Rodziny i osoby z naszej gminy mają bezpłatny dostęp do pomocy specjalistycznej prawnej, psychologicznej i socjalnej.

Ad 6/ Organizacja festynów rodzinnych i współudział w kosztach, które pochodziły z Programu. W roku 2017 dofinansowano kwotę 4 500,00 zł i w roku 2018 dofinansowano kwotę 5 500,00 zł. i w roku 2019 dofinansowano kwotę 13 284,00 zł.

Gmina uczestniczy aktywnie w wspieraniu rodzin wielodzietnych, poprzez realizację Programu - Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny 3 +. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty między innymi instytucji kultury i ośrodków rekreacyjnych na terenie całego kraju. Karta Dużej Rodziny wprowadzona została na podstawie Ustawy z dnia 5 grudnia 2017 roku o Karcie Dużej Rodziny /Dz.U. z 2016 r. poz. 785 / Karta jest wydawana bezpłatnie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydał karty 240 rodzinom wielodzietnym, w których łącznie zamieszkuje 11170osób w tym 509 rodziców i 608 dzieci.

Wnioski

Analiza działań podejmowanych w latach 2017-2019 na terenie gminy Grudusk w zakresie wspierania rodziny pozwala stwierdzić, że działania te są podejmowane w szerokim zakresie i umożliwiają rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia zarówno w ramach poradnictwa jak i opieki nad dziećmi.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.